

Zemědělská
fakulta
Faculty
of Agriculture

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

PROTOKOL O OBHAJOBĚ DISERTAČNÍ PRÁCE DSP

Jméno studenta: Ing. Zuzana JAHNOVÁ
Narozen(a): 12. 9. 1986
Studijní program: Ekologie a ochrana prostředí
Studijní obor: Aplikovaná a krajinná ekologie
Forma studia: Kombinovaná
Školící pracoviště: KSPR ZF JU v Č. Budějovicích, LAE
Datum a místo konání zkoušky: 3. 5. 2016, ZF JU v Českých Budějovicích
Zkušební termín č.: 1.

Název disertační práce:

Zhodnocení různých typů koridorů v zemědělské krajině na příkladu střevlíkovitých
(*Coleoptera: Carabidae*)

Výsledek obhajoby:

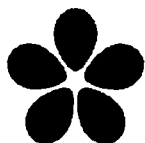
Prospěl (a)

Neprospěl (a)

Zkušební komise:

Podpis:

Předseda:	prof. RNDr. Miroslav Papáček, CSc.; PF JU v Č. Budějovicích	
Členové:	doc. RNDr. Miroslav Martiš, CSc.; ČZU v Praha (oponent)	
	doc. PaedDr. Jan Farkač, CSc.; ČZU v Praha (oponent)	
	prof. RNDr. Hana Čížková, CSc.; ZF JU v Č. Budějovicích	
	prof. Ing. Jan Váchal, CSc.; ZF JU v Č. Budějovicích	
	doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.; PF JU v Č. Budějovicích	
	doc. RNDr. Emilie Pecharová, CSc.; ČZU v Praha	OMLUVENA
	doc. RNDr. Josef Matěna, CSc.; BC AV ČR v Č. Budějovicích	
	prof. RNDr. Tomáš Soldán, DrSc.; BC AV ČR v Č. Budějovicích	
Oponent:	RNDr. David Král, Ph.D.; UK v Praze	není člen komise
Školitel:	doc. RNDr. Jaroslav Boháč, DrSc.; ZF JU v Č. Budějovicích	

Zemědělská
fakulta
Faculty
of Agriculture

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

OBHAJOBA DISERTAČNÍ PRÁCE DSP PROTOKOL O HLASOVÁNÍ

Jméno studenta: Ing. Zuzana JAHNOVÁ
Narozen(a): 12. 9. 1986

Studijní program: Ekologie a ochrana prostředí
Studijní obor: Aplikovaná a krajinná ekologie
Forma studia: Kombinovaná

Výsledek hlasování:

Počet členů komise: 9

počet přítomných členů komise: 8

počet platných hlasů: 8

kladných: 8

záporných: 0

počet neplatných hlasů: 0

Zkušební komise:

Podpis:

Předseda:	prof. RNDr. Miroslav Papáček, CSc.; PF JU v Č. Budějovicích	
Členové:	doc. RNDr. Miroslav Martiš, CSc.; ČZU v Praha (oponent)	
	doc. PaedDr. Jan Farkač, CSc.; ČZU v Praha (oponent)	
	prof. RNDr. Hana Čížková, CSc.; ZF JU v Č. Budějovicích	
	prof. Ing. Jan Váchal, CSc.; ZF JU v Č. Budějovicích	
	doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.; PF JU v Č. Budějovicích	
	doc. RNDr. Emilie Pecharová, CSc.; ČZU v Praha	EMILIE PECHAROVÁ
	doc. RNDr. Josef Matěna, CSc.; BC AV ČR v Č. Budějovicích	Matěna
	prof. RNDr. Tomáš Soldán, DrSc.; BC AV ČR v Č. Budějovicích	T. Soldán

Vyjádření k oponentským posudkům dizertační práce

doc. PaedDr. Jan Farkač, CSc.

Děkuji panu docentovi za připomínky k mé práci a přikládám vysvětlení k některým připomínkám. Zařazení cílů práce a formátování práce jsem řešila dle zvyklostí na ZF JU. Co se týče zdrojů z diplomových a bakalářských prací, myslela jsem si, že do dizertační práce je není vhodné zařazovat, že bych měla uvádět hlavně zdroje z impaktovaných časopisů. Souhlasím s tím, že údajů z České republiky je proto méně.

str. 59

Vhodnější by bylo uvést: „krajina se mění k podobě před kolektivizací“.

str. 63

Vhodnější by bylo: „Brouci byli fixováni v 75 % roztoku ethanolu do doby preparování.“

str. 66/67

Carabus violaceus – v přípravné fázi dizertační práce v roce 2013 jsem odchytávala střevlíkovité na lokalitě Kadešice, ve třech typech koridorů a v nedalekém borovicovém a smrkovém hospodářském lese. V lesích jsem tento druh odchytávala poměrně běžně, kdežto v koridorech nikdy. Z toho usuzuji, že koridory nevyhledávají.

Trechus quadristriatus – Může se jednat o fakt, že se na lokalitě nevyskytuje, nebyl zaznamenán v přípravné fázi práce. Dle analýzy 21 diplomových a bakalářských prací na ZF JU vedených vedoucím práce v letech 2008-2013 (Jahnová a Boháč, 2014) plyne, že z prací situovaných na jihu Čech je tento druh nacházen v okolí Lipna, v Krumlově, v Boleticích, na Písecku a i portál AOPK ČR neuvádí výskyt v Pošumaví. Nebo je problém v načasování sběru, druh řadíme mezi tzv. autumn breeders a je aktivní až na podzim.

str. 68

Platynus assimilis - lesní druh, který vyhledává převážně listnaté lesy. Druh byl zaznamenán v Pohorsku v křovinatém koridoru a tento koridor byl ze všech křovinatých koridorů nejzapojenější, nejstarší. Druhý výskyt byl v Kadešicích v stromovém koridoru.

str. 81

Přemýšlela jsem jak přeložit pojem „beneficial arthropods“ a napadlo mě toto úsloví.

str. 83

Ve zmiňované pilotní práci byly použity stejné pasti jako v předkládané dizertační práci.

str. 86

Souhlasím, měla jsem vyzvednout i absenci některých druhů, které mohly být očekávány.

Otázka č. 1.

Zaznamenanou početností střevlíkovitých je myšlena jejich početnost – abundance a zaznamenanou druhovou početností je myšlen počet druhů. Obojí bylo testováno, každé s jiným výsledkem.

Otázka č. 2.

Odstavec uvedený v práci byl myšlen tak, že lokální politik má práci potvrzenou unikátnost koridorů v krajině. Zjistí, že přispívají k zvýšení lokální diverzity a protože jsou indikátory, dá se předpokládat, že prokazují prospěšnost koridorů i pro další druhy. Výsledky práce by bylo zapotřebí ještě osobně dovysvětlit a určitě by se muselo jednat o člověka schopného naslouchat. Lokální politik může tedy jednat se státní správou na principu bottom-up. Dále může iniciovat realizaci naplánovaného ÚSES nebo obnovu historické cestní sítě s nezpevněným povrchem a její doprovodnou vegetaci umožňující pěší průchod krajinou. Obojí je podporováno v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014-2020, Prioritní osa 4 Ochrana a péče o přírodu a krajinu, Specifický cíl 4.3. Posílit přirozené funkce krajiny. Je podporováno vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur a to za pomoci založení biocenter a biokoridorů ÚSES, zlepšení funkčního stavu biocenter a biokoridorů ÚSES, realizace interakčních prvků podporujících ÚSES nebo liniové a skupinové výsadby dřevin (stromořadí, větrolamy, břehové porosty, remízy), založení nebo obnova krajinného prvku (Ministerstvo životního prostředí 2015). Nebo může apelovat na místní zemědělce, vysvětlit jim unikátnost koridorů, přesvědčit je o jejich zachování a seznámit je s možností dotačních titulů na jejich tvorbu. Uznávám, že odstavec je hodně krkolomný a je reakcí na oponenturu impaktovaného článku, kdy recenzenti trvali na praktickém využití pro politiky.

RNDr. David Král, PhD.

Děkuji za připomínky k práci. Pokusím se zodpovědět na otázku „Jak byste si představovala ideální koridor nejen pro střevlíky, ale pro všechny živočichy?“

Takový koridor snad neexistuje, různé skupiny organismů čtou krajinu různě, což prokázala i rešerše. Vždy se musí jednat o kompromis, který nebude ideální pro všechny.

V středoevropské zemědělské krajině bych za ideální považovala zhruba 15 metrů široký koridor, ve kterém by se střídala rozvolněná stromová a křovinná vegetace, v určitých intervalech by ale koridor měl být prosvětlen a obsahovat i bylinné patro. Druhy rostoucí v koridorech by měly být původní pro danou krajinu.

V urbánní krajině by měl koridor směřovat od centra města k jeho okraji a měl by spíše být tvořen nášlapnými kameny, protože prosadit ve městě vybudování spojitého koridoru je téměř nereálné. Líbí se mi myšlenka „Green infrastructure“. Na okraji města by měl být rozsáhlý park, který v paprskovitých výběžcích nebo podél vodního toku, podél silnic a železnic směřuje do centra. Součástí nášlapných kamenů jsou i soukromé zahrady (co nejvíce přírodní), parky ve vnitroblocích, v okolí kostelů, dětských hřišť, lesy u hřbitovů, ale i např. ozeleněné střechy nebo parkoviště s vegetačními tvárnicemi.

V krajině intenzivního lesnického obhospodařování (např. smrčínová monokultura) by bylo ideální vytvořit pás smíšených porostů, nebo vložit pás listnatých porostů. V lese ale může být za koridor považována i část bez vegetace.

Každé z těchto prostředí má jiné požadavky a i možnost realizace je různě reálná. V prvním případě z hlediska biodiverzity krajině nejvíce schází rozmanitost, v druhém případě oblasti, ze kterých může probíhat migrace směrem z okolní krajiny do centra města, v posledním případě opět schází rozmanitost prostředí.

doc. RNDr. Miroslav Martiš, CSc.

Děkuji za připomínky k práci. Práce je skutečně možná příliš rozsáhlá, ale snažila jsem se celou problematiku zařadit do co nejširšího kontextu a připravit text, který by byl využitelný i např. pro výuku předmětu Monitorování změn životního prostředí, protože česky psané literatury na toto téma je jen poskrovnu.

Popis vztahu mezi střevlíkovitými a ostatními skupinami bezobratlých byl pouze dílčím cílem práce a je reprezentován grafy v kapitole 5.6. Zdálo se mi zajímavé takové množství necílových organismů alespoň částečně determinovat a popsat.

Koridor je co nejvíce popsán v kapitole metodika, souhlasím s tím, že pojem mohl být vyjasněn hned v cílech práce. Botanická charakteristika bylinného patra opravdu chybí, jednalo se o mírně podmáčené méně intenzivně využívané louky – zaplevelené psárkové louky (smetánka lékařská, pryskyřník, šťovík velkolistý) s řídkým výskytem jetele plazivého a jetele lučního. Travnatý koridor byl obdobný pouze s výskytem terénních nerovností a stařiny, částečně ruderalizovaný s výskytem kopřiv a svízele. V křovinatých a stromových koridorech bylo bylinné patro minimálně zastoupeno – převažoval opad.

Použité pasti byly stejné jako ve svých pokusech využívá spoluautor impaktované

publikace založené na této práci Ing. Michal Knapp, Ph.D. Vsadila jsem na jeho zkušenosti, protože je autorem nebo spoluautorem celé řady článků a vždy využívají tento typ pastí. Pletivo samozřejmě může odchyt ovlivnit, ale pokud do pastí spadnou drobní hlodavci, ovlivní to výskyt také, takže se jedná o jakýsi kompromis. Např. druh *Carabus hortensis* je velký druh a v pastech se vyskytoval.

V Kadešicích dne 1.5. 2016

Ing. Zuzana Jahnová